

Generalitat de Catalunya
Departament d'Afers i Relacions
Institucionals i Exteriors i Transparència
**Secretaria de Transparència
i Govern Obert**

PROCÉS PARTICIPATIU PER A LA REFORMA HORÀRIA DOCUMENT RESUM SESSIÓ

SESSIÓ 10: REUS (16/11/2016)

Índex

1. Presentació del procés	3
1.1. Procés participatiu per a la reforma horària	3
1.2. Programa sessió	3
1.3. Nombre participants/entitats	5
1.3.1. Perfil dels participants	5
1.3.2. Llistat entitats	5
2. Aportacions dels participants	6
2.1. EIX 1: COMERÇ I CONSUM	6
2.1.1. Objectiu 1: Humanitzar els horaris comercials (7 a 19:30h)	6
2.1.2. Objectiu 2: Fomentar hàbits de compra alineats amb els nous horaris	6
2.1.3. Objectiu 3: Adaptar-se als hàbits de compra a una societat diversa	7
2.2. EIX 2: CULTURA I OCI	7
2.2.1. Objectiu 1: Realitzar espectacles públics i activitats recreatives principalment en la franja horària de 18 a 2.30h i establir un prime time audiovisual de 20 a 23h	7
2.2.2. Objectiu 2: Adaptar els horaris d'equipaments culturals (biblioteques, museus, cinemes,...) als nous usos	8
2.2.3. Objectiu 3: Humanitzar els horaris associatius i compatibilitzar tots els usos del temps dels voluntaris activistes	8
2.3. EIX 3: EDUCACIÓ	8
2.3.1. Objectiu 1: Establir una franja horària educativa escolar i extraescolar de 8 a 19h (escola)	8
2.3.2. Objectiu 2: Compactar l'horari escolar (institut)	9
2.3.3. Objectiu 3: Establir una franja horària de 8 a 19h (universitat)	9
2.4. EIX 4: TEIXIT PRODUCTIU	9
2.4.1. Objectiu 1: Compactar els horaris	10
2.4.2. Objectiu 2: Flexibilitzar la jornada de treball	10
2.4.3. Objectiu 3: Aconseguir unes organitzacions més productives	10
2.5. EIX 5: MOBILITAT	11
2.5.1. Objectiu 1: Potenciar polítiques de transport públic per adaptar-se als nous horaris i reduir el temps de desplaçament	11
2.5.2. Objectiu 2: Reduir desplaçaments a la feina	11
2.6. EIX 6: ADMINISTRACIÓ	11
2.6.1. Objectiu 1: Generalitzar un horari compacte	11
2.6.2. Objectiu 2: Potenciar i agilitzar l'e-govern	12
2.6.3. Objectiu 3: Humanitzar els horaris dels actes públics i racionalitzar els calendaris i horaris dels càrrecs electes i directius	12
ANNEX I. Recull fotogràfic	13
ANNEX II. Resultats avaluació sessió	14

1. Presentació del procés

1.1. Procés participatiu per a la reforma horària

La reforma horària és una demanda de part de la societat civil que s'ha articulat a través de la Iniciativa per a la Reforma Horària, entitat sense afany de lucre que es constitueix amb l'objectiu que es modifiquin els horaris d'acord a una ordenació del temps més adaptada als estàndards europeus i a la cronobiologia de les persones.

El procés de reforma s'ha institucionalitzat a través del Consell Assessor per a la reforma horària i els treballs legislatius que s'estan duent a terme al Parlament de Catalunya.

Paral·lelament, la Secretaria de Transparència i Govern Obert, en col·laboració amb la Iniciativa per a la Reforma Horària, ha obert un procés participatiu arreu del territori català per escoltar la ciutadania i recollir idees i propostes per fer efectiu i facilitar el procés de reforma horària.

Objectius del procés

- Informar la ciutadania sobre els diferents aspectes de la reforma horària.
- Debatre sobre els reptes i oportunitats de la reforma horària.
- Recollir idees i aportacions per fer efectiva i facilitar la reforma horària.
- Incorporar la visió dels diferents agents més afectats per la reforma.

Eixos de debat

- Teixit productiu
- Educació
- Cultura i oci
- Administració
- Comerç i consum
- Mobilitat

1.2. Programa sessió

La sessió de debat del dia 16 de novembre a Reus s'ha celebrat a **Mas Carandell (Institut Municipal de Formació i Empresa IMFE)**, de 16.30 a 20.00 hores.

En total, els assistents al taller de debat a Reus han estat 19 persones, que s'han dividit en quatre taules de 5, 5, 4 i 3 persones (2 persones van marxar després de les explicacions inicials per motius d'agenda). En la primera part del taller s'han dedicat al comerç i consum, teixit productiu, educació i administració, i en la segona part del debat han treballat els àmbits de la cultura i l'oci (dues taules) i la mobilitat (una taula). En la segona part del debat, una de les taules que estava formada per dues persones s'ha sumat a una de les tres taules que quedaven.

Primer de tot l'acte, ha comptat amb les intervencions de la 1a tinent d'Alcalde i regidora de Benestar Social de l'Ajuntament de Reus, Montserrat Vilella, i del tècnic de la Secretaria de Transparència i Govern Obert de la Generalitat de Catalunya, que han presentat la segona sessió, l'activitat taller-debat del procés participatiu. A més, han fet esment del fet que l'acte suposa el tancament de les jornades "Reus, capital dels horaris", que del 7 al 16 de setembre s'han celebrat al municipi. En aquestes jornades s'han programat sis sessions (incloses les dues del procés participatiu) amb conferències de membres del Grup Motor de la Iniciativa per a la Reforma Horària sobre la reforma horària a les empreses, la vida quotidiana i el temps, l'educació i la repercussió dels horaris a la salut.

Tot seguit s'ha **informat sobre el procés participatiu i la sessió** en una breu introducció on s'ha aclarit de forma genèrica els principals objectius de la reforma horària, en quin moment es troba aquesta iniciativa (proposició de Llei RH) i s'ha realitzat un qüestionari en conjunt amb les persones assistents. Ha estat en aquesta part de la sessió quan hi ha hagut una discussió en grup a l'aula sobre la reforma horària, les seves fites, etc. tot aclarint conceptes, creences, etc.

L'emissió de dos vídeos (un de la Reforma Horària al teixit productiu, i l'altre amb una comparativa dels horaris que segueixen dues famílies, una catalana i una italiana), ha donat pas a la divisió del grup en quatre subgrups. Els vídeos de la CCMA són els corresponents als eixos de treball de la col·lecció <http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/debat-sobre-la-reforma-horaria/coleccio/1890/>.

La segmentació posterior del grup en 4 subgrups s'ha realitzat en una sala contigua a la sala principal.

La tercera part de la sessió ha consistit en un **debat grupal a partir dels objectius/eixos**. Tot seguit ha començat el procés participatiu, és a dir, debatre en grup, aportar idees, fer propostes concretes i, en alguns casos, donar visibilitat a les possibles barreres.

A cada subgrup se li han lliurat els **3 objectius en fulls DIN A3** de colors, cadascun dels quals es referia a un dels àmbits d'actuació de la reforma horària. Els grups han treballat de forma paral·lela els tres eixos i un cop han acabat amb el seu eix, dues taules s'han ajuntat per a treballar en conjunt l'eix de la cultura i l'oci (degut a què alguns dels assistents han hagut de marxar abans de la finalització de la sessió). En aquesta sessió, de dues hores i mitja, s'ha arribat a debatre i fer aportacions en cinc eixos de la reforma horària: comerç i consum, teixit productiu, cultura i oci, educació i mobilitat.

El facilitador i el relator de les taules han recollit notes durant la sessió. Finalment s'ha informat els assistents que en pocs dies tindran les conclusions completes de la sessió per correu electrònic. El qüestionari d'avaluació s'ha lliurat abans a aquelles persones que havien de marxar amb anterioritat a l'hora de finalització prevista i als i les assistents

que han prolongat la seva estada fins al final de la sessió. Finalment s'ha agraït l'assistència i el treball portat a terme, tot tancant la sessió.

1.3. Nombre participants/entitats

En total, els participants al taller han estat 19 persones, que han possibilitat formar inicialment quatre grups de debat.

1.3.1. Perfil dels participants

La sessió ha comptat amb la participació de 19 persones, 9 dones (47,3%) i 8 homes (42,1%) (2 persones no han donat aquesta dada -10,5%-). Pel que fa a les edats, dues persones no indiquen aquesta dada i de les 16 persones restants, hi ha 8 entre els 30 i els 39 anys, 2 entre els 40 i els 49 anys, 4 entre els 50 i els 59 anys, 1 entre els 60 i els 69 anys i 1 entre els 71 i els 79 anys. La majoria dels participants han nascut a Catalunya (17), havent-hi dues que ho han fet a la resta de l'estat espanyol. En relació al municipi de residència, 10 resideixen a Reus, 3 a Riudoms, 1 a Cambrils, 1 a Calafell i 1 a Valls; tres persones no faciliten aquesta dada.

En relació a la situació laboral, cal destacar que 7 de les 19 persones participants treballen en el sector de l'administració pública; pel que fa a les 12 restants, 3 persones estan ocupades en el sector de la indústria, 2 en el sector comerç, altres 2 en el sector d'oficis i 1 darrera en el sector serveis; d'altra banda, hi ha 1 persona que està estudiant i altres 2 que estan jubilades; 1 persona no assenyala res en aquest apartat del qüestionari.

Pel que fa al nivell formatiu dels participants, 8 tenen una llicenciatura, 3 una diplomatura, 2 el Batxillerat superior, 3 una FP grau superior, 2 l'ESO, EGB, Batxillerat elemental o FP grau mitjà i 1 el Primer grau,

Per últim, quant a la vinculació dels participants a entitats, 3 no assenyalen formar part de cap entitat, 8 que són membres d'una, 6 que formen part de dues entitats, 1 de tres i 1 darrera persona que en forma part de cinc. Les opcions assenyalades per part de les persones participants són diverses, destacant les que es corresponen a formar part de: una associació cultural, de lleure o d'estudis històrics/socials (8), un club d'esports o d'activitats d'esbarjo a l'aire lliure (6), un col·legi o associació professional (4) i un sindicat (4).

1.3.2. Llistat entitats

Tot i que la majoria de les persones participants del debat formen part d'alguna entitat, cap d'elles ho fa en representació d'aquestes.

2. Aportacions dels participants

A continuació es mostren els resultats de la sessió, diferenciant, per a cada objectiu i eix **MESURES FACILITADORES, POSSIBLES BARRERES i ALTRES CONSIDERACIONS**.

2.1. EIX 1: COMERÇ I CONSUM

De la taula 1, dedicada a l'àmbit del comerç i consum, destaca el fet que algunes de les persones integrants pertanyien a l'àmbit del comerç: hi havia un empresari del comerç de tercera generació, una dependent de botiga de roba i un en serveis (veterinari). Els integrants del grup, a més, han subratllat el fet que a Reus s'ha produït un elevat tancament dels petits comerços al centre, segons han destacat els participants, arran de l'obertura del "Centre Comercial La Fira" a les afores de Reus, el novembre de 2015, amb uns horaris de dilluns a dissabte de 10 a 22h.

2.1.1. Objectiu 1: Humanitzar els horaris comercials (7 a 19:30h)

Mesures facilitadores	Possibles barreres
Normativa per racionalitzar els dies festius , sense cedir a les pressions dels <i>lobbies</i> .	<p>Les grans companyies tenen més facilitats per obrir més hores.</p> <p>Els <i>lobbies</i> de distribució estan combatent activament contra el model de comerç local.</p>
Reduir el total d'hores per a poder obrir els centres comercials (menys de 72 hores).	
Proposar un horari de tancament obligat de 10 a 19h, descansant una hora al migdia. Diferents horaris depenent de la tipologia de comerç.	
Diferents horaris a les grans superfícies que al petit comerç.	
Comerç local amb arrelament al territori que disposi de bones condicions laborals.	

2.1.2. Objectiu 2: Fomentar hàbits de compra alineats amb els nous horaris

Mesures facilitadores	Possibles barreres
Promoure que els mercats i botigues d'alimentació facin horari més matiner , per exemple de 8 a 19h.	Dificultat d' aparcament .
Que les superfícies mes grans obrin una o dues hores més tard .	
Pàrquings soterrats a preu únic i més barat , això ajudaria a anar al centre a comprar.	

Altres consideracions

S'ha de potenciar el comerç local, evitant el model americà o francès.

A Reus, per exemple, hauria de ser més fàcil aparcar que als pàrquings a l'aire lliure.

2.1.3. Objectiu 3: Adaptar-se als hàbits de compra a una societat diversa

Mesures facilitadores	Possibles barreres
<p>Concentrar els comerços en els centres de les ciutats (l'oci és el model mediterrani que ens identifica i que hem de conservar).</p>	
<p>El model de pàrquings a la ciutat, econòmics, permetrien mantenir el model i lluitar contra els centres comercials.</p>	
<p>Les àrees de restauració (restaurants, bars) haurien de tancar la cuina a les 21 hores.</p>	

2.2. EIX 2: CULTURA I OCI

2.2.1. Objectiu 1: Realitzar espectacles públics i activitats recreatives principalment en la franja horària de 18 a 2.30h i establir un prime time audiovisual de 20 a 23h

Mesures facilitadores	Possibles barreres
<p>La CCMA (Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals) ha de ser la primera a fer aquest canvi. I les televisions. Fer els telenotícies a les 20h.</p>	<p>Les pròpies empreses publicitàries fan pressió per fer els programes a l'hora del 'prime time'.</p>
<p>L'administració pública ha de normativitzar per tal que no s'emetin programes d'alt interès públic en hores intempestives (per exemple, futbol).</p>	
<p>La mateixa normativa ha d'obligar els teatres, cinemes... a complir els nous horaris.</p>	
<p>Si tot s'avancés en horaris, els horaris dels espectacles s'avançarien.</p>	
<p>Horari de l'escola lligat als horaris de l'oci (reduir l'horari de la franja de dinar al migdia per guanyar-lo a la tarda).</p>	
<p>L'horari de cinema i teatre entre setmana hauria de començar a les 17-17.30h.</p>	
<p>Els concerts que comencen a les 00:00h, passar-los a les 22h</p>	

Les festes (majors, etc.) que comencin a les 22h com a molt tard.	
Els restaurants podrien començar a donar sopar a les 19h .	

2.2.2. Objectiu 2: Adaptar els horaris d'equipaments culturals (biblioteques, museus, cinemes,...) als nous usos

Mesures facilitadores	Possibles barreres
Si els restaurants tanquen abans, els bars ampliaran abans i podran tancar mitja hora.	

2.2.3. Objectiu 3: Humanitzar els horaris associatius i compatibilitzar tots els usos del temps dels voluntaris activistes

En aquest objectiu no hi ha hagut contribucions dels participants.

2.3. EIX 3: EDUCACIÓ

2.3.1. Objectiu 1: Establir una franja horària educativa escolar i extraescolar de 8 a 19h (escola)

Mesures facilitadores	Possibles barreres
Subvencionar el dinar per part del Departament d'Ensenyament (més beques menjador) i possibilitat que els alumnes es portin el menjar de casa (carmanyoles).	
Serveis municipals que garanteixin el teixit educatiu per zones a totes les ciutats.	
Impulsar les activitats extraescolars als centres escolars.	
Extraescolars subvencionades per evitar segregació i que siguin inclusives.	
Els infants que dinen a casa "perden el temps" a casa. Per tant, reduir les 2 hores del migdia a 1,5 hores a les escoles municipals petites.	
Gestionar voluntaris pels temes de logística.	
Bonificar fiscalment les empreses que contractin cuidadors.	
Facilitar el transport de casa a l'escola.	

Altres consideracions

Guarderies a prop de les feines.

Treballar des de casa quan els infants tenen entre 0 i 3 anys.

Llars d'avis i llars d'infants al costat.

2.3.2. Objectiu 2: Compactar l'horari escolar (institut)

Mesures facilitadores	Possibles barreres
Fer una lleï que obligui a l'horari compactat als instituts i no a l'horari intensiu.	Mitjans econòmics de les famílies. Cost econòmic de les inversions de reforma als instituts.
Subvencionar els àpats i els serveis de menjador als instituts (que sigui ràpid i saludable). Possibilitat de portar la carmanyoles de casa.	
Penalitzar empreses d'extraescolars que fan horari tardà .	
Que hi hagi voluntaris per la logística i que s'inclouï al seu expedient acadèmic.	

Altres consideracions

No hi ha cap mestre a la taula.

2.3.3. Objectiu 3: Establir una franja horària de 8 a 19h (universitat)

Mesures facilitadores	Possibles barreres
Fer més ofertes de cursos en línia (ex. UOC) i fomentar l'educació en línia (per baixar els desplaçaments).	
Normativitzar l'activitat lectiva.	
Avançar el sistema d'educació en línia ja a l' institut , "aprendre a aprendre".	
Avançar els horaris de les persones que tenen més capacitats.	

2.4. EIX 4: TEIXIT PRODUCTIU

A Reus es dona el cas que, de la taula dedicada a l'àmbit del teixit productiu integrada per cinc persones, quatre d'elles són enginyers que treballen dins una mateixa empresa. Una de les principals queixes d'aquest grup d'enginyers i treballadors que pertanyen a la mateixa empresa i que integren el grup és l'elevat nombre de reunions que es fan

setmanalment a l'empresa i la pèrdua de temps i productivitat que això suposa. Un fet que, com es veu a continuació, ha quedat subratllat entre les mesures facilitadores.

2.4.1. Objectiu 1: Compactar els horaris

Mesures facilitadores	Possibles barreres
<p>Menjador o office a la pròpia empresa en funció del número de treballadors (separat pels caos i pels treballadors).</p>	<p>La despesa de l'empresa per adaptar-s'hi.</p> <p>La pròpia empresa podria demanar una "prova pilot" per adaptar-s'hi (i si en dos mesos fan la prova, saber si després tenen feedback favorable dels treballadors).</p> <p>Reticències de la pròpia empresa als canvis, tot i que a d'altres països europeus i als Estats Units d'altres filials de l'empresa ja fan horaris més racionals i compactació d'horaris.</p>
<p>Establir horaris per torns incloent 30 minuts per dinar. Exemple d'horaris:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De 6-14h: A les 9h, 20 min de pausa i a les 12h, 30 minuts per dinar. - De 14-22h: A les 15h, 20 min de pausa i a les 19h, 30 min per sopar. - De 7:45h-17h (dilluns-dijous): Amb 45 min. Per dinar - De 7.45h-14'15h (divendres) <p>Estiu: de 7.45h-14:15h (per jornades partides).</p>	

2.4.2. Objectiu 2: Flexibilitzar la jornada de treball

Mesures facilitadores	Possibles barreres
<p>Flexibilitzar una hora endavant i endarrere a l'entrada i sortida. Entrada: de 7h-9:30h. Sortida: de 16h-18:30h.</p>	<p>Dependria de l'activitat de l'empresa i de la voluntat.</p> <p>L'empresa no sap com gestionar-ho.</p>
<p>Bossa d'hores anual, no comptabilitzades per setmanes.</p>	
<p>3 dies de lliure disposició o 24 hores, que després s'han de tornar en hores o dies (principalment per horaris a torns que treballen amb horaris rígids).</p>	
<p>L'ús de les noves tecnologies i el teletreball.</p>	

2.4.3. Objectiu 3: Aconseguir unes organitzacions més productives

Mesures facilitadores	Possibles barreres
<p>Mentalitzar el personal (formar) en com gestionar mails eficaços, formar en normativa imprescindible a les persones.</p>	<p>Es necessita formació continuada per canviar els mals hàbits.</p> <p>Costum de les empreses de fer excessives reunions que van en contra de la productivitat.</p>
<p>Establir un marge del dia determinat per a l'entrada de mails.</p>	
<p>Optimitzar reunions, unificar-les i eliminar les innecessàries (destaquen que en fan moltes, i que a final acaben sent improductives).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Limitar el temps de les reunions (amb reserva de sala, llums que es tanquen en acabar l'hora, prohibir els mòbils, prohibir ordinadors/tabletes de les 	

<p>persones que no hi són presents).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Limitar un horari per reunions dins la jornada. - Establir un dia a la setmana sense reunions o 2 dies a la setmana només per reunions. 	
---	--

2.5. EIX 5: MOBILITAT

2.5.1. Objectiu 1: Potenciar polítiques de transport públic per adaptar-se als nous horaris i reduir el temps de desplaçament

Mesures facilitadores	Possibles barreres
Infraestructures adequades (invertir per potenciar el transport públic, augmentar la freqüència de pas i la flota).	Diversitat d'horaris (número de targeta molt elevat) Les infraestructures no van a favor de la mobilitat eficient.
Promoure l'AMT (gestora de transport metropolitana).	
Transport (intermodal) a mitja T-11.	
Versatilitat dels vehicles (línies de barri i línies de ciutat).	
Altres consideracions	
Prioritzar les sinèrgies entre ciutats Reus-Tarragona, i no tant el projecte regional.	

2.5.2. Objectiu 2: Reduir desplaçaments a la feina

Mesures facilitadores	Possibles barreres
Flexibilitat en la presència i més teletreball .	Inèrcia del teixit productiu.
Norma que obligui a aplicar contractes amb dedicacions a l'any i prohibir els horaris fixos.	
Norma que bonifiqui les empreses que contracten per objectius (sou base més variable segons objectius).	

2.6. EIX 6: ADMINISTRACIÓ

2.6.1. Objectiu 1: Generalitzar un horari compacte

Mesures facilitadores	Possibles barreres
Una part de l'administració podria ser facilitadora del canvi (escoles, instituts, serveis administratius).	Hàbits de treball. Herències dels anys 60: "pluriempleo". Poca productivitat dependent de determinades hores.
Autogestió.	

<p>Sensibilitzar als treballadors públics que el canvi horari suposa una millora per a la seva salut (recomanacions d'hàbits saludables).</p>	
<p>Flexibilitat=productivitat.</p>	
<p>Altres consideracions</p>	
<p>Demanda de flexibilitat de noves persones per canvi d'horaris, demanda d'horari flexible per a la resta de personal. Possibilitat, a determinats llocs de treball, de treballar des de casa.</p>	

2.6.2. Objectiu 2: Potenciar i agilitzar l'e-govern

Mesures facilitadores	Possibles barreres
<p>Facilitat, rapidesa, millor atenció.</p>	<p>La plantilla de l'administració no coneix l'administració electrònica. Desconeixement per part de la ciutadania.</p>

2.6.3. Objectiu 3: Humanitzar els horaris dels actes públics i racionalitzar els calendaris i horaris dels càrrecs electes i directius

Mesures facilitadores	Possibles barreres
	<p>Dificultat de coordinar agendes de la ciutadania i agendes polítiques (comerços, AAVV i entitats en general).</p>

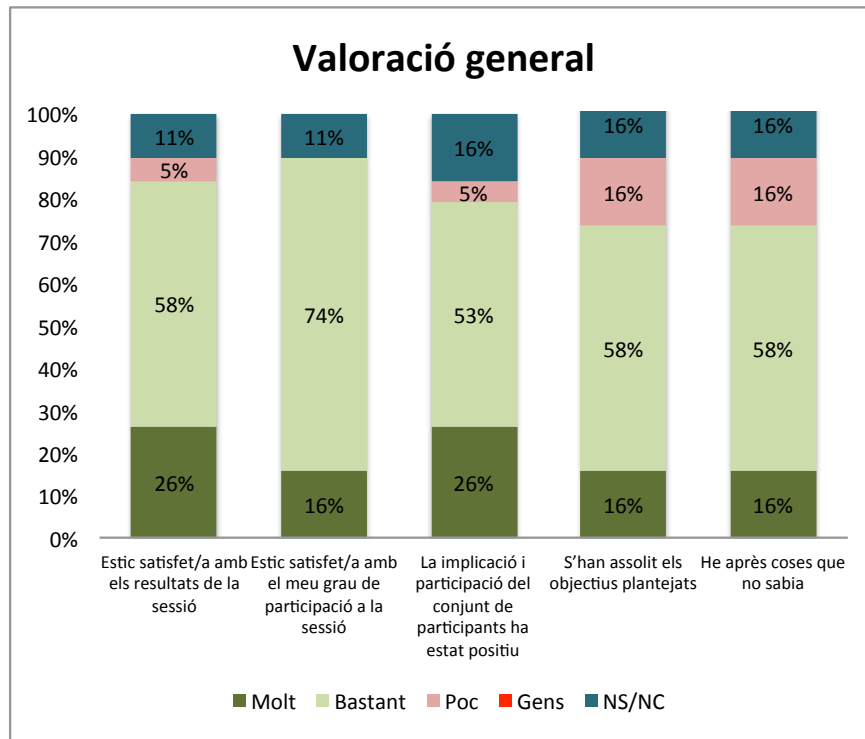
ANNEX I. Recull fotogràfic

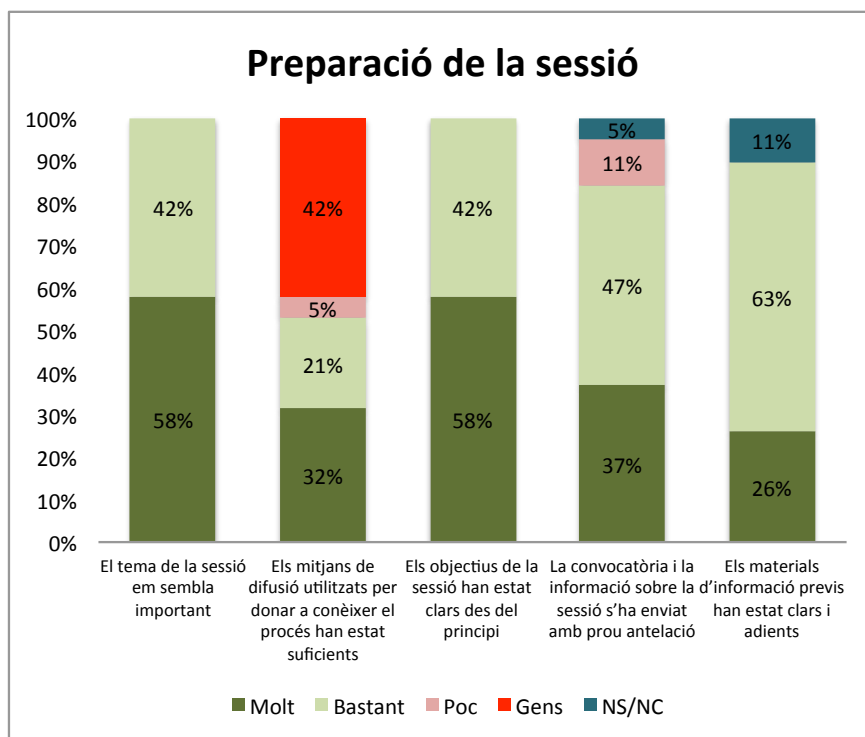
ANNEX II. Resultats avaluació sessió

Valoració de la sessió

La valoració ha estat, en general, positiva, especialment per a l'ítem "Estic satisfet/a amb el meu grau de participació a la sessió".

Preparació de la sessió

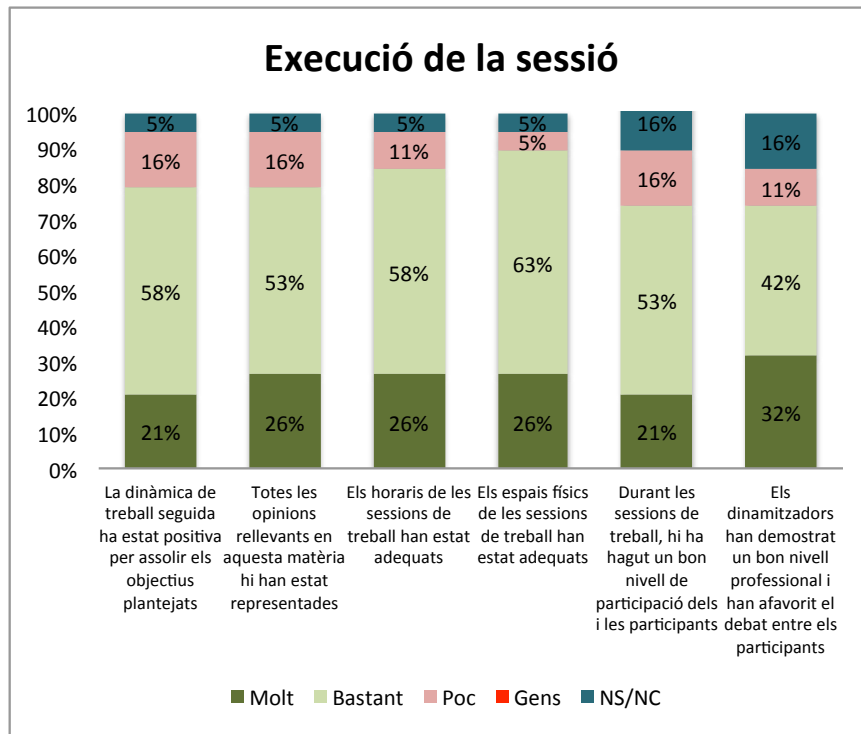

El 100% dels participants valora com a positius els ítems "El tema de la sessió em sembla important", "Els objectius de la sessió han estat clars des del principi" i "Els materials d'informació previs han estat clars i adients". Un 42% dels participants valora com "Gens" l'ítem "Els mitjans de difusió utilitzats per donar a conèixer el procés han estat suficients".

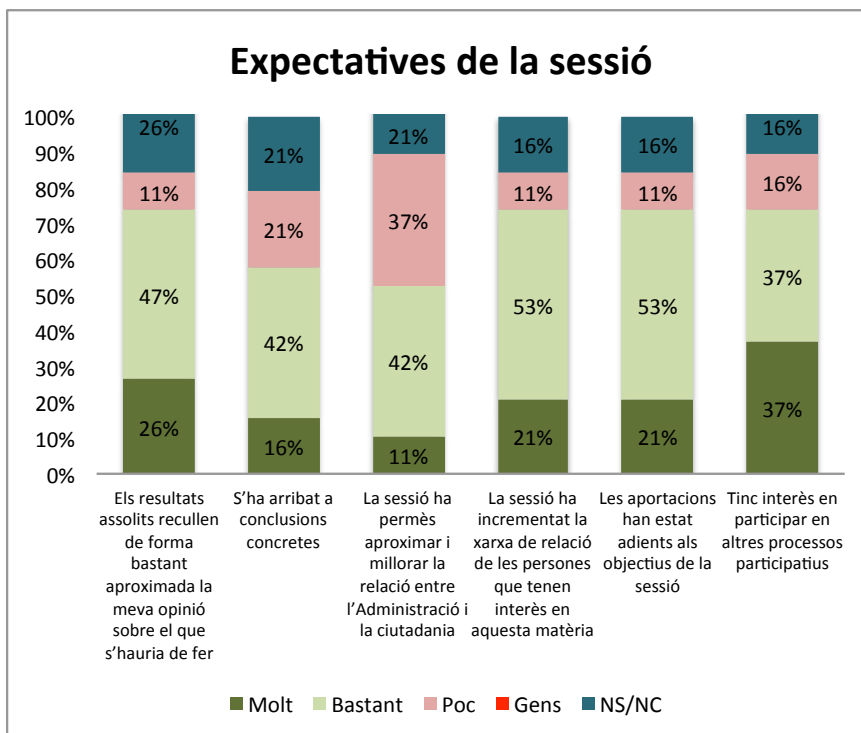
Un participant apunta: “No conec la manera, però haver informat directament a entitats, associacions, del territori” i un altre: “L’organització ha fallat en la feina d’assegurar la participació”.

Execució de la sessió

Les valoracions, en general, per als diferents ítems d’aquest bloc han estat positives. Un participant assenyala com a millora els horaris de la sessió: “3,30 hores és molt de temps”.

Expectativa dels resultats

L'ítem pitjor valorat per a aquest bloc ha estat "La sessió ha permès aproximar i millorar la relació entre l'Administració i la ciutadania", amb un 37% de valoració com "Poc".

Convocatòria

La procedència de la convocatòria ha estat molt diversa, en aquest cas; majoritàriament ha estat "Altres" i "Ajuntament".

